

Олег Александрович ПОСИКАЛЮК,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник лабораторії з проблем адаптації
цивільного законодавства України до стандартів Європейського Союзу
Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України (м. Хмельницький)
oleg.posykaliuk@gmail.com

УДК 347.19 (4)

ЄВРОПЕЙСЬКЕ ТОВАРИСТВО ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ФОРМА SUI GENERIS

Досліджується Європейське товариство (SE) як організаційно-правова форма sui generis. Встановлено, що правова природа Європейського товариства поєднує в собі елементи, по-перше, наднаціональної юридичної особи, яка утворюється відповідно до права, що підлягає однаково застосуванню в усіх державах-членах ЄС, по-друге, юридичної особи, яка створена та діє відповідно до права держави-члена ЄС, у якій має зареєстроване місцезнаходження. Окреслено істотні ознаки Європейського товариства як організаційно-правової форми sui generis: 1) коло суб'єктів, які можуть виступати засновниками SE, до яких належать юридичні особи, створені відповідно до права держави-члена ЄС; 2) вичерпний перелік способів створення SE, а саме: злиття акціонерних товариств, створення холдингової SE, створення дочірньої SE, перетворення акціонерного товариства в SE; 3) можливість обирати однорівневу чи дворівневу системи органів управління; 4) можливість переведення зареєстрованого місцезнаходження SE до іншої держави-члена ЄС без припинення діяльності або створення нової юридичної особи.

Ключові слова: європейське товариство, корпоративне право ЄС, наднаціональна компанія.

У рамках ЄС одночасно з процесом гармонізації національного корпоративного права були розроблені нові організаційно-правові форми юридичних осіб — наднаціональні європейські товариства. При цьому переслідувалася мета встановити норми для створення, поряд з товариствами, регульованими національним правом, товариств, що створюються і здійснюють підприємницьку діяльність відповідно до законодавства, прямо застосовного в усіх державах-членах ЄС. Це дозволить створювати й управляти товариствами європейського масштабу, вільними від перешкод, що виникають внаслідок відмінностей і обмеженого територіального застосування національного корпоративного законодавства. До таких наднаціональних утворень, по суті,

організаційно-правових форм товариств *sui generis*, серед інших слід віднести і європейське товариство.

Необхідно відмітити, що у вітчизняній літературі використовуються різні терміни на позначення досліджуваного виду юридичних осіб: “європейська кампанія” [1, с. 23], “європейське товариство” [2, с. 34], “європейське акціонерне товариство” [3, с. 16] (термін “європейське товариство” використовується в офіційних перекладах Державним департаментом з питань адаптації законодавства Міністерства юстиції України, точніше відображає зміст досліджуваного поняття та відповідає національній традиції терміно-вживання)¹.

Проблематика правової природи SE вже ставала предметом вітчизняних цивілістичних досліджень, серед яких слід вказати праці таких науковців, як: О. Р. Кібенко, Х. В. Кметик, Р. Ю. Ханік-Посполітак, Г. С. Фединяк та інших. Одночасно специфіка SE як організаційно-правова форма товариства досліджена недостатньо. Завданням статті є з’ясувати ознаки SE як організаційно-правової форми товариства *sui generis*.

Віднесення SE до організаційно-правової форми юридичної особи *sui generis* насамперед обумовлюється її правовою природою, яка має наднаціональний характер. Наднаціональний характер SE насамперед обумовлюється тим, що воно створюється та здійснює діяльність на підставі права, створеного Радою ЄС, яке прямо застосовується в усіх державах-членах ЄС. Так, правовий статус SE визначається Регламентом Ради (ЄС) № 2157/2001 від 8 жовтня 2001 р. “Про Статут європейського товариства (SE)” (надалі — Регламент) [4] та Директивою Ради 2001/86/ЄС від 8 жовтня 2001 р., що доповнює Статут Європейського товариства щодо залучення працівників [5].

Наднаціональний характер SE підтверджується такими ознаками.

По-перше, засновниками SE можуть бути товариства та інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та регулюються правом різних держав-членів ЄС. При цьому засновники SE повинні відповідати таким ознакам: хоча б два з них регулюються правом різних держав-членів або протягом як мінімум двох років мають дочірнє товариство, яке регулюється правом іншої держави-члена, або філію, розташовану в іншій державі-члені.

По-друге, зареєстроване місцезнаходження SE може бути переведене до іншої держави-члена. Таке переведення не може мати своїм наслідком припинення діяльності SE або створення нової юридичної особи. Також наднаціональний характер SE підкреслюється тим, що найменування такого товариства має супроводжуватися аббревіатурою “SE”. Крім того, відомості про реєстрацію SE та вилучення його з реєстру з інформативною метою публікуються в офіційному віснику європейських співтовариств.

Однак, незважаючи на це, SE не стала наднаціональною юридичною особою, оскільки особистий закон SE багато в чому визначається її національністю. Заради справедливості слід відмітити, що вказаний Регламент не має за мету повністю замінити національне законодавство, оскільки передбачає, що у тих сферах, де функціонування SE не вимагає створення єдиних правил Співтовариства, можна посилаючись на законодавство про акціонерні товариства держав-членів за зареєстрованим місцезнаходженням SE.

Зокрема Регламент встановлює правила щодо:

— мінімального статутного капіталу SE (ст. 4);

¹ Для уникнення розбіжностей у термінології в цій праці будемо використовувати нормативно визначену аббревіатуру SE від латинського “*Societas Europaea*” — офіційної назви досліджуваного виду товариства.

- переведення зареєстрованого місцезнаходження SE до іншої держави-члена ЄС (ст. 8);
- найменування SE (ст. 11);
- реєстрації SE (ст. 12);
- створення SE (ст.ст. 15–37);
- структуру органів управління SE (ст.ст. 38–60);
- річної та консолідованої фінансової звітності SE (ст. 61, 62);
- припинення діяльності, ліквідація, банкрутство та неплатоспроможність SE (ст.ст. 63–66).

Проте у випадках, прямо передбачених вказаним Регламентом, положеннями статуту SE, або у питаннях, нерегульованих Регламентом, або у питаннях, які врегульовані частково, щодо відносин, які нерегульовані, застосовуються відповідні положення національного права держави-члена ЄС. Таким правом слід вважати право держави-члена ЄС, у якій SE має своє зареєстроване місце проживання.

Наприклад, до питань, прямо віднесених до сфери регулювання національним законодавством, належать:

- капітал SE, режим його збереження та зміни, а також акції, облигації та інші подібні цінні папери SE (ст. 5);
- порядок створення SE (ст. 15);
- повноваження загальних зборів, організація та їх проведення, а також процедура голосування SE (ст.ст. 52, 53);
- підготовка річної фінансової звітності, та, якщо необхідно, консолідованої фінансової звітності, включаючи відповідний річний звіт, аудит та оприлюднення цієї звітності (ст. 61);
- припинення діяльності, ліквідації, банкрутства, неплатоспроможності та подібних процедур SE (ст. 63).

Таким чином, правовий статус SE визначається як правом ЄС, який визначає загальні положення, так і національним правом держави-члена ЄС, що встановлює особливості SE для кожної окремої держави-члена ЄС. При цьому субсидіарно щодо Регламенту застосовуються положеннями законів, ухвалених державами-членами з метою імплементації інструментів Співтовариства, присвячених регулюванню SE; положеннями законодавства держав-членів, які застосовуються до акціонерних товариств, створених відповідно до права держави-члена, у якій SE має своє зареєстроване місцезнаходження. Держави-члени ЄС з метою імплементації положень Регламенту можуть приймати закони, в яких визначати національні особливості створення та діяльності SE. Наприклад, у Великобританії було затверджено Регламент Європейської публічної компанії з обмеженою відповідальністю (*European Public Limited-Liability Company Regulations* [6]), а у Федеративній Республіці Німеччина — закон “про впровадження європейського товариства” (*Gesetz zur Einführung der Europäischen Gesellschaft* [7]).

Більше того, зареєстроване місцезнаходження SE має бути на території ЄС, у тій самій державі-члені, де знаходиться його центральна адміністрація. У разі, якщо SE більше не виконує цієї вимоги, воно зобов'язане перенести місцезнаходження своєї центральної адміністрації до держави-члена зареєстрованого місцезнаходження або перевести зареєстроване місцезнаходження. Інакше SE підлягає ліквідації. Ця норма спрямована перш за все на уникнення конкуренції між правом окремих держав-членів ЄС, як це

має місце в США. Так, у США застосовується право штату, в якому корпорація була зареєстрована, навіть якщо свою діяльність вона здійснює в іншому штаті. Це привело до того, що багато штатів пішли шляхом лібералізації корпоративного законодавства з метою створення більш сприятливих умов для реєстрації корпорацій і мінімізації обмежень корпоративного управління. У результаті більше ніж третина всіх корпорацій, внесених у список учасників Нью-Йоркської фондової біржі, зареєстровані в штаті Делавер [8, с. 217].

Таким чином, SE має розглядатися як акціонерне товариство, яке регулюється правом держави-члена, у якій воно має зареєстроване місцезнаходження. Однак відмінності національного регулювання призводять до того, що правовий статус SE, місцезнаходження яких зареєстровано в різних державах-членах, значно відрізняється. Така подвійна правова природа SE, одночасно наднаціональний та національний характер, підтверджує запропоновану М. Люттером аналогію: “Кожне SE є автономним кораблем з притаманними йому формою та кольорами, які залежать від порту приписки, зазначеного на його щоглі” [9, с. 413]. Саме неоднозначність правової природи SE піднімає питання про те, чи є SE окремою організаційно-правовою формою юридичної особи, чи є лише різновидом вже існуючої організаційно-правової форми — акціонерного товариства?

Насамперед слід визначитись із поняттям “організаційно-правова форма юридичної особи”. З цього приводу висловим методологічну солідарність з І. М. Кучеренко, яка під організаційно-правовою формою розуміє визначену нормами права сукупність пов’язаних між собою елементів (ознак), яка дає підставу в зовнішньому прояві вирізнити юридичну особу як особливий вид юридичної особи. Іншими словами, це певна сукупність ознак, визначених у правовій нормі: порядок створення (на підставі засновницького договору чи рішення установчих зборів); установчі документи (статут, засновницький договір, меморандум, установчий акт); права та обов’язки учасників (акціонерів, засновників), зокрема наявність чи відсутність об’єктів права власності на пай (частку, акції); відповідальність учасників (акціонерів, засновників) за борги юридичної особи; порядок управління юридичною особою; порядок реорганізації, ліквідації юридичної особи та ін. [10, с. 19]. Отже, необхідно з’ясувати, чи характерна для SE сукупність істотних ознак, яка відмежовує SE від інших організаційно-правових форм.

На наш погляд, до таких істотних ознак SE, як організаційно-правової форми слід віднести:

- 1) особливий порядок створення;
- 2) специфіка структури органів управління;
- 3) можливість переведення зареєстрованого місцезнаходження SE до іншої держави-члена ЄС без припинення діяльності або створення нової юридичної особи.

Розкриємо їх більш детально.

Регулюючи порядок створення SE, Регламент встановлює вимоги щодо суб’єктів, які можуть виступати засновниками SE, та щодо способів створення SE. Перш за все слід вказати, що засновниками SE можуть бути виключно юридичні особи (акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, підприємницькі товариства та фірми у значенні другого параграфу ст. 48 Договору про заснування Європейського Співтовариства, а також інші юридичні особи публічного або приватного права), створені відповідно до права держави-члена

ЄС. При цьому держава-член ЄС може передбачити, що товариство, центральна адміністрація якого знаходиться за межами Співтовариства, може брати участь у створенні SE за умови, що це товариство створено відповідно до права держави-члена ЄС, має своє зареєстроване місцезнаходження у цій державі-члені ЄС та пов'язане фактичним та тривалим зв'язком із економікою держави-члена ЄС.

Таким чином, Регламент дозволяє брати участь у створенні SE іноземним, у тому числі й українським, юридичним особам, які мають дочірні компанії або беруть участь у холдинговій компанії, створених за правом держави-члена ЄС. Однак значна частина держав-членів ЄС не скористались можливістю дозволити юридичним особам з інших держав брати участь у створенні SE [11, с. 37].

У Регламенті передбачено вичерпний перелік способів створення SE:

- 1) злиття акціонерних товариств;
- 2) створення холдингової SE;
- 3) створення дочірньої SE;
- 4) перетворення акціонерного товариства в SE.

Так, створювати SE шляхом злиття можуть лише акціонерні товариства, створені відповідно до права держави-члена ЄС. Таке злиття може здійснюватися за допомогою процедури придбання відповідно до ст. 3 (1) Директиви 78/855/ЄЕС від 9 жовтня 1978 р. про злиття акціонерних товариств, процедури створення нового товариства. При злитті шляхом придбання товариство- правонаступник набуває форму ЄТ одночасно зі злиттям. У випадку злиття шляхом створення нового товариства ЄТ є новим товариством.

Холдингове SE можуть створювати не лише акціонерні товариства, але й товариства з обмеженою відповідальністю, створені відповідно до права держави-члена ЄС. Створювати дочірнє SE можуть будь-які підприємницькі товариства та фірми у значенні другого параграфу ст. 48 Договору про заснування Європейського Співтовариства, а також інші юридичні особи публічного або приватного права, створені відповідно до права держави-члена ЄС. У SE може бути перетворено тільки акціонерне товариство, створене відповідно до права держави-члена. Таке перетворення не може мати своїм наслідком припинення товариства або створення нової юридичної особи. Отже, створення SE може мати різні наслідки для компаній-засновників: збереження самостійної правосуб'єктності (при створенні холдингової або дочірньої SE); зміна організаційно-правової форми (при злитті для компанії, до якої здійснюється приєднання, або перетворенні акціонерного товариства в SE); припинення юридичної особи (при злитті для компанії, яка приєднується, і для компаній, що беруть участь у злитті).

Окреслені обмеження щодо суб'єктів та способів створення SE, напевно, встановлені з метою захисту економіки держав-членів ЄС, але окремі з них можуть перешкодити широкому впровадженню SE. Так, незрозумілою залишається причина, чому SE не може бути створено фізичними особами, двоє з яких є резидентами різних держав-членів ЄС, та чому перетворитись на SE може лише акціонерне товариство, а товариство з обмеженою відповідальністю такої можливості позбавлене.

Наступною ознакою SE є структура його органів управління, гнучкість якої може стати додатковим стимулом для обрання саме такої організаційно-правової форми. Той факт, що на сьогодні у ЄС існують дві різні системи управління акціонерними товариствами, а саме дворівнева та однорівнева (дуалістична чи моністична моделі), пояснює потребу закріплення для SE

можливості обирати між цими двома системами, чітко визначаючи відповідні повноваження осіб, відповідальних за управління та відповідальних за нагляд. Так, на сьогодні держави-члени ЄС залежно від закріпленої системи управління акціонерним товариством умовно можна поділити на три групи:

- 1) країни, в яких допускаються обидві системи управління (Франція);
- 2) країни, в яких передбачена лише дворівнева система управління, а однорівнева система була запроваджена для SE (Німеччина);
- 3) країни, в яких передбачена лише однорівнева система управління, а дворівнева система була запроваджена для SE (Італія) [11, с. 49].

На перший погляд, формальні відмінності містять у собі фундаментальні розбіжності в підходах до вибору системи управління, що пояснюються низкою причин. Наприклад, у Німеччині дворівнева система служить однією з гарантій участі працівників в управлінні компаніями, а у Великобританії подібна система може стати реальною перешкодою при корпоративному поглинанні, яке служать у країнах англо-американської системи права основним засобом реструктуризації компаній [12, с. 88].

Отже, в статуті SE може бути передбачена однорівнева (загальні збори акціонерів та орган управління) або дворівнева (загальні збори акціонерів, наглядовий орган та виконавчий орган) система органів управління незалежно від національного права держави-члена ЄС, де зареєстровано місцезнаходження SE. За відсутності регулювання однієї із систем управління акціонерними товариствами з зареєстрованим місцезнаходженням на території держави-члена ЄС, держава-член ЄС може ухвалювати відповідні інструменти, що застосовуються до регулювання SE.

Основною відмінністю SE як організаційно-правової форми товариства є можливість перенесення місцезнаходження центральної адміністрації в іншу державу-члена ЄС. Варто відмітити, що однією з основних програмних завдань Регламенту є закріплення за SE можливості переведення свого зареєстрованого місцезнаходження до іншої держави-члена ЄС, при чому таке переведення не може впливати на права, які виникли до переведення. Вказану можливість перенесення без припинення чи створення нової юридичної особи слід розглядати як перевагу SE перед товариствами, створеними за національним правом держави-члена ЄС. Підтвердженням цього є практика Суду ЄС. Академічною у цьому плані стала справа Daily Mail № 81/87 [13], в якій Суд вирішив відповідно, що не слід тлумачити ст. 43 і ст. 45 Римського договору як такі, що надають право національним компаніям переносити місцезнаходження центральної адміністрації і управління до іншої держави-члена, зберігаючи при цьому статус компанії держави, за законодавством якої вона була створена.

На основі аналізу Регламенту можна виокремити такі основні умови переведення зареєстрованого місцезнаходження SE:

1. Переведення відбувається лише в межах ЄС з однієї держави-члена, де зареєстроване місцезнаходження SE, до іншої. Переведення зареєстрованого місцезнаходження SE до іншої держави-члена ЄС повинно супроводжуватись перенесенням центральної адміністрації SE до цієї ж держави. Одночасно це призводить до зміни національного права, яким субсидіарно регулюється діяльність SE. Однак SE, яке перевело своє зареєстроване місцезнаходження до іншої держави-члена, для усіх позовних вимог, підстави для яких виникли до моменту переведення, має вважатися таким, що має зареєстроване місцезнаходження у державі-члені, де SE було зареєстровано до переведення, навіть якщо позов до SE було подано після переведення.

2. Переведення повинно відповідати визначеному Регламентом порядку:

1) орган управління або виконавчий орган має скласти проект переведення та оприлюднити його;

2) орган управління або виконавчий орган мають скласти звіт, який включатиме пояснення та обґрунтування юридичних та економічних аспектів переведення та пояснення можливих наслідків такого переведення для акціонерів, кредиторів та працівників;

3) рішення про переведення приймається загальними зборами у порядку внесення змін до статуту SE, але тільки після перебігу двох місяців з дати оприлюднення проекту;

4) видача компетентним органом сертифікату, яким засвідчується виконання всіх необхідних дій та формальностей, необхідних для здійснення переведення;

5) реєстрація SE у реєстрі за новим місцезнаходженням;

6) вилучення із попереднього реєстру, яке здійснюється тільки після отримання повідомлення про нову реєстрацію.

3. При переведенні повинен бути забезпечений пропорційний захист інтересів міноритарних акціонерів, які виступають проти такого переведення, інтересів кредиторів або власників інших прав. Це досягається завдяки:

1) наданій акціонерам та кредиторам SE можливості як мінімум за місяць до проведення загальних зборів з питання переведення ознайомитися з планом переведення та звітом, та за вимогою безкоштовно отримати копії таких документів;

2) наданій державі-члену ЄС можливості ухвалити положення для забезпечення відповідного захисту міноритарних акціонерів, які виступають проти переведення;

3) встановлення обов'язку SE довести до випуску уповноваженими органами сертифікату, що зобов'язання, які виникли до оприлюднення пропозиції про переведення, інтереси кредиторів та власників інших прав щодо SE (включаючи права державних органів) були належним чином захищені.

4. SE не може здійснювати переведення свого зареєстрованого місцезнаходження, якщо проти нього було розпочато процедуру припинення, ліквідації, банкрутства, неплатоспроможності або призупинення платежів чи інші подібні процедури. Більше того, переведення зареєстрованого місцезнаходження, яке призводить до зміни права, яке застосовується до ЄТ, не може бути здійснено, якщо будь-який уповноважений орган цієї держави-члена заборонить це протягом двох місяців з дати оприлюднення проекту. Така заборона може бути обґрунтована тільки захистом публічних інтересів.

Таким чином, SE слід розглядати як організаційно-правову форму товариству *sui generis*, оскільки це обумовлено такими чинниками. По-перше, SE притаманна подвійна правова природа з ознаками наднаціональної юридичної особи та юридичної особи, створеної відповідно до національного права держави-члена ЄС. Тому діяльність SE регулюється не тільки Регламентом, але й національним правом держави-члена ЄС, у якій SE має зареєстроване місцезнаходження. По-друге, SE характеризується низкою ознак, які відрізняють її від товариств, створених відповідно до права певної держави-члена ЄС.

Серед таких ознак істотними слід назвати такі:

1) коло суб'єктів, які можуть виступати засновниками SE, до яких належать юридичні особи створені відповідно до права держави-члена ЄС, за умови, що

хоча б два з них регулюються правом різних держав-членів, або протягом як мінімум двох років мають дочірнє товариство, яке регулюється правом іншої держави-члена, або філію, розташовану в іншій державі-члені;

2) вичерпний перелік способів створення SE, а саме: злиття акціонерних товариств, створення холдингової SE, створення дочірньої SE, перетворення акціонерного товариства в SE;

3) можливість обирати однорівневу чи дворівневу системи органів управління незалежно від національного права держави-члена ЄС де зареєстровано місцезнаходження SE;

4) можливість переведення зареєстрованого місцезнаходження SE до іншої держави-члена ЄС без припинення діяльності або створення нової юридичної особи.

Список використаних джерел

1. Ханик-Посполітак, Р. Статут Європейської компанії як модель для українського законодавства [Текст] / А. Черевко, К. Зануда, Р. Ханик-Посполітак // Юридичний журнал. — 2004. — № 9. — С. 23–31.
2. Кібенко, О. Р. Сучасний стан та перспективи правового регулювання корпоративних відносин: порівняльно-правовий аналіз права ЄС, Великобританії та України [Текст]: дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.04 / Кібенко Олена Рувимівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. — Х., 2006. — 527 арк.
3. Корпоративне управління [Текст] : монограф. / [І. Спасибо-Фатєєва, О. Кібенко, В. Борисова та ін.] ; за ред. І. Спасибо-Фатєєвої ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. — Х. : Право, 2007. — 498 с.
4. Council Regulation (EC) No 2157/2001 of 8 October 2001 on the Statute for a European company (SE) [Electronic Resource] EUR-Lex. — URL : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32001R2157>.
5. Council Directive 2001/86/EC of 8 October 2001 supplementing the Statute for a European company with regard to the involvement of employees [Electronic Resource] EUR-Lex. — URL : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32001L0086>.
6. The European Public Limited-Liability Company Regulations 2004 [Electronic Resource] Legislation.gov.uk. — URL : http://www.legislation.gov.uk/uksi/2004/2326/pdfs/uksi_20042326_en.pdf.
7. Gesetz zur Einführung der Europäischen Gesellschaft (SEEG) [Elektronische Ressourcen] Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz. — URL : http://www.bmjv.de/SharedDocs/Downloads/DE/pdfs/Gesetze/Gesetz_zur_Einfuehrung_der_EG.pdf?__blob=publicationFile.
8. West's encyclopedia of American law: 13 volumes / ed. Jeffrey Lehman, Shirelle Phelps. — 2nd ed. — New Haven, Conn., Thomson Gale, 2005. — Vol. 3 : Com to Dor. — 526 p.
9. Lutter, M. Genügen die vorgeschlagenen Regelungen für eine Europäische Aktiengesellschaft? [Text] / M. Lutter // AG. — 1990. — S. 413–421.
10. Кучеренко, І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права [Текст] : монограф. / І. М. Кучеренко ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К. : Аста, 2004. — 327 с.
11. Lenoir, N. The Societas Europaea or SE The new European company // Nolle Lenoir ; HEC. — Paris, July 2007 [Електронний ресурс]. — URL : <http://www.hec.edu/Media/Files/ENG/Europe-Institute/Documents/Report-SE-N-Lenoir-2007-HEC-Europe-Institute>.

12. *Надмитов, А.* Европейская Компания становится реальностью [Текст] / А. Надмитов // *Хозяйство и право.* — 2002. — № 10. — С. 82–92.
13. Judgment of the Court of Justice of 27 September 1988 in Case 81/87 *The Queen v H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue ex parte Daily Mail and General Trust PLC* [Electronic Resource] EUR-Lex. — URL : http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:3b243f0d-f348-4ff1-94a5-022b01a208a4.0002.06/DOC_1&format=PDF.

Надійшла до редакції 01.06.2015

Пошыкалюк О. А. Европейская компания как организационно-правовая форма sui generis

Исследуется Европейская компания (SE) как организационно-правовая форма sui generis. Установлено, что правовая природа Европейской компании сочетает в себе элементы, во-первых, наднационального юридического лица, которое образуется в соответствии с правом, подлежащим одинаковому применению во всех государствах-членах ЕС, во-вторых, юридического лица, которое создано и действует в соответствии с правом государства-члена ЕС, в которой имеет зарегистрированное местонахождение. Очерчены существенные признаки Европейского общества как организационно-правовой формы sui generis: 1) круг субъектов, которые могут выступать в качестве учредителей SE, к которым принадлежат юридические лица созданные в соответствии с правом государства-члена ЕС; 2) исчерпывающий перечень способов создания SE, а именно: слияние акционерных обществ, создания холдинговой SE, создания дочерней SE, преобразование акционерного общества в SE; 3) возможность избирать одноуровневую или двухуровневую системы органов управления; 4) возможность перевода зарегистрированного местонахождения SE в другое государство-член ЕС без прекращения деятельности или создания нового юридического лица.

Ключевые слова: европейская компания, корпоративное право ЕС, наднациональная компания.

Posykaliuk, O. O. Societas Europaea (SE) as Legal Form of Organization Sui Generis

Societas Europaea (SE) as legal form of organization sui generis is researched in the article. It is determined that legal nature of Societas Europaea combines elements, firstly, supranational company formed and carrying on business under the law created by a Community Regulation directly applicable in all Member States, secondly, company governed by a particular national law of Member State. The dominant feature of Societas Europaea as legal form of organization sui generis are described: 1) chain of subjects, which can be the promoters of SE, who are the legal entities, formed under the law of a Member State; 2) all-inclusive listing of ways of formation of an SE: formation by merger, formation of a holding SE, formation of a subsidiary SE, conversion of an existing public limited-liability company into an SE; 3) possibility to choose one-tier or two-tier systems for the administration; 4) possibility to transfer SE registered office to another Member State without the winding up of the SE or in the creation of a new legal person.

Keywords: Societas Europaea, EU company law, supranational company.

